

Uredništvo in upraviteljstvo v Ptuju
v gledališkem poslopu.

Štajerc izhaja vsaki drugi četrtek,
datiran z dne naslednje nedelje.

Sestavki dobrodošli.

Rokopisi se ne vračajo in se morajo
najdalje do ponedeljka pred izdajo do-
tične številke vpsolati.

Posamezna številka velja v Ptuju za
celo leto K 1.— s poštnino K 1.20.
Pri odjemanju več ko 10 števk pri-
meren rabat.

Cena za oznanila za:

1 stran K 32.—, $\frac{1}{2}$ strani K 16.—,
 $\frac{1}{4}$ strani K 8.—, $\frac{1}{8}$ strani K 4.—,
 $\frac{1}{16}$ strani K 2.—, $\frac{1}{32}$ strani K 1.—
Pri večkratnem oznanilu posebno zni-
žana cena.

Štajerc.

Štev. 4.

V Ptuj v nedeljo dne 12. avgusta 1900.

I. letnik.

„Štajerc“

izhaja vsaki drugi četrtek,

prinese najnovejše novice in zastopa inte-
rese kmečkega stanu.

Štajerc stane za celo leto s pošto vred samo

1 krono 20 vin. ali 60 kr.

izvodov stane na leto 3 krone 30 vin. s pošto
vred.

Naslov: „Upraviteljstvo Štajerca v Ptuj.“

Oklic štajerskim sadjerejcem.

Sadjereja spada na Štajerskem med najvažnejša
mesta kmetijskih pridelkov.

Izvrstna svojstva našega štajerskega sadja poznajo
tudi že zunaj Avstrije. In kamor je naše sadje še do-
spelo, se je vedno lahko in dobro prodalo. Vendar

Povest o prekanjenem capinu.

Od P. K. Rosegger-ja.

Zakaj se je šlo, ne morem povedati, pa kar tako
ni bilo, ker drugači bi Jurkec Brglez ne bil tako hud.
On je dober bedak, več ne rečem.

Enkrat je bil radi rabote ali domovinskega lista
k brežkemu sodniku poklican. Oblekel se je prazno
in stopil na lahko in ponižno v kancelijo misleč, ako
imam s takimi ljudmi opraviti je najboljšo, da sem
lepo ponižen. Mislim, da je Jurkec šel kaj prosit, če
se nisem zmotil. Bil je notri, ne delj kakor da bi
10 očenašov zmoliti zamogel. In kak pride ven? ves
trogoten, ves divji, z obema rokama se drži za glavo
in oči ima kakor da bi ga božjast lomila. Njegov
sosed stoji pred vrati in ga vpraša: „Ja, Juri, ti ne-
neumnež ti! Kaj pa imaš? kaj se ti je zgodilo?“
„Prav nič ni. Nič, nič še zdaj. Pa pride še-le“, pravi
Jurkec. „Za božjo voljo, pa kaj se je zgodilo Jurkec?“
„Saj veš, da sem hitro jezen. Prav hudo je prišlo,
ljubi moj, jaz sem — veš v jezi, v razburjenosti —

pa ne smemo misliti, da bode tudi naprej takó, ker
pričeli so tudi drugot, posebno na Nemškem na milijone
sadnih dreves saditi, ker mislijo s tem sami svojo
sadjerejo povzdigniti. V Nemčiji in Švici bojo svojo
sadjerejo že v nekih letih jako povzdignili in takó
bo prišlo, da mi ne bomo zamogli več toliko tje po-
šiljati kakor sedaj. Na Nemškem si prizadevajo, da
bi v prvi vrsti preprečili vvoz sadja iz Amerike. (Lansko
leto so jim sami Amerikanci čez tri milijone sodov
sadja prodali.)

Tako dolgo pa, dokler Nemčija sama svoje po-
trebe s sadjem pokrila ne bo, smemo računati, da se
bo naše sadje tam vedno lahko prodalo.

Za naprej pa bode potrebno, da si bomo na deželi
sami ustanovili posredovalnico (Obstverwertungsstelle),
skoz katero bomo zamogli naše sadje dobro v denar
spravljati. Taka posredovalnica bo imela nalogo, skrbno
nadzorovati prebiranje in zapakovanje za prodajo na-
menjenega sadja. Drugo zvemo zdolej.

Da sadjerejcem njihov pridelek razmeroma ne nese
veliko, nam ni treba več govoriti. Da se temu zlu
ognemo, namerava Štajersko sadjerejsko društvo tako
posredovalnico (Obstverwertungsstelle) v Gradcu usta-
noviti. Tako društvo ima namen, med konzumenti,

sem gospodu sodniku nekaj rekel.“ „Ali te je razjezil?
Jurček, to bi bilo slabo! Ali si mu v jezi rekel, da
je surovež?“

„Še kaj hujšega!“

„Ali, da je kmečki konjederec?“

„Še veliko veliko hujšega!“

„Še kaj gršega in hujšega si mu rekel? no —
moj ljubi Jurkec, potem je s teboj preč.“

„Misliš? ja, za božjo voljo, moj ljubi sosedi, kaj
mi je zdaj storiti?“

Najboljši svet, ki ti ga dati zamorem, je: zadeni
svoje noge čez rame in beži.

In kmali je Jurkec taval tam zunaj po gozdu. Čisto
je obupan. On je ubogi zlodej, ki nima drugega
kakor obleko in svoje pošteno ime na sebi, katero
je pa krčmarjeva kraja že na vrata pritislila. Koča,
ki jo ima, je bolj upnikova kakor njegova in njivica
je tudi zadolžena. On pa je razcapan kakor kak cigan,
kateri je kuhanico ukradl.

Žalostno je, s takim ubogim človekom
Tako je blede in taval okoli in nato jokati pričel.

veletržci in sadjerejci naravnost posredovati. Ono pa ne namerava nikakih pogojev radi cen ali vožnje staviti, ampak dela na to, da kupca, veletržca z sadjerejcem naravnost zveže. Ono zve naravnost od veletržca, kake sorte sadja on potrebuje in mu potem razloži koliko in kake vrste mu bodo sadjerejci poslali zamogli.

Ono skrbi, da se tudi v tujih državah naše štajersko sadje po časnikih priporoča in stem zunanje kupce, kateri vedno boljše plačujejo, v našo deželo privabi.

V prvi vrsti je za nas najbolj potrebno in nujno, da zvemo približno, koliko in kakega sadja bomo zamogli za letos prodati. Kakor hitro obojno to približno vemo, moramo precej pismeno se na to posredovalnico obrniti, katera take liste brezplačno nabira in potem javlja, koliko in kakšnega sadja se bode zamoglo od sadjerejcev v denar spraviti.

Prav hvalevredno delo bi bilo, ko bi se tudi občinski predstojniki in večji sadjerejci za tako posredovanje odločili. Oni naj bi namreč skrbeli, da bi sadjerejci pravočasno in pismeno jim naznanili, koliko in kakega sadja imajo na prodaj in potem vse to posredovalnici naznanili. Taki popisi sadja morajo biti kakor se samo razume v nemščini sestavljeni, ker se tam le nemški uraduje.

V vsakem takem naznanilu mora biti zapisano sledeče:

1. Ime prodajalca, in ime postaje (banhofa.)
2. Kakšno sadje, in katere sorte.
3. Koliko približno se ga bo zamoglo oddati.
4. Cena, koliko namreč zahteva prodajalec za 100 kil označenega sadja brez železnične vožnje.

Ako pa hoče kateri sadjerejec naravnost s konzumentom in veletržcem sam v zvezo stopiti, mu hočemo blagovoljno postreči. Mi smo, kakor smo že v zadnji številki povedali, se obrnili na štajersko kmetijsko družbo in štajerski deželni odbor, od koder so nam za sedaj naznanili te-le kupce:

Emil Erdelly, Commissionsgeschäft Berlin IV.,

Ako me bode danes srečal hudič, misli si on v svoji tiski, se bo lahko zgodilo, da mu za en žakel cekinov svojo dušo zapisati dam, in potlej bom pa svojo srečo kje drugje poskušal.

Kar na enkrat stoji nekdo zraven njega. Res hudič je, pa bolj siromašen, in zgleda tako, da ni mošnja za denarje pred njim varna. V obrazu je ves kosmat in razoran; z razcukano in strgano obleko na vseh koncih. Tak tuji mož stoji poleg našega Jurčka in ga pozdravi.

Seveda na pozdrav se mora misliti, potem bo že beseda besedo dala.

Tujec si Jurčka ogleda od vseh strani, potem pa reče: „Ni res tovariš, da te žiher vprašam!“

„Ja gotovo“, reče Jurče, „vprašanje je že dovoljeno.“

„Gotovo si tvojo lepo obleko, ki jo na sebi imaš, od grofa dobil?“

„Jaz? mojo obleko? od grofa? od kakšnega grofa?“

Kastanienallee 27, — kupi 50 vagonov vsake sorte namiznih jabolk in hrušk.

C. A. Schmidt jun., Landesproductenhändler in Schweinfurt a. M., Baiern — kupi 30 vagonov sladkih jabolk (Mostäpfel).

Gebrüder Freyeisen, Apfelweinkellerei in Frankfurt a. M. kupi približno 30 vagonov mešanih jabolk za prešati (Pressäpfel). To blago se mora poslati v pokritih vagonih po 10.000 kil, vagano na štacjon v Frankfurtu. Plača po prejetju.

J. Santer, Pomolog in Ravensburg, Württemberg kupi 10 vagonov jabolk za prešati (Pressäpfel).

Otto Thime, Obsthändler in Halle a. d. Salle, kupi 50 vagonov boljše vrste jabolk za prešati. (Pressäpfel aus bester Qualität.)

Povedati moramo tudi, da prodajalec sadja ni zavezan, po ravno tisti ceni blago dati kakor je ceno pismeno naznanil, ampak mu je prosto isto tako zvišati ali znižati. Seveda mora to premembo cene precej naznaniti. Mi vemo, da bode tako dopisovanje za priprostega sadjerejca dokaj težavno, da bi namreč on naravnost z veletržci se pogajal. Naše uredništvo „Štajerca“ je privolji, taka naznanila sprejemati in tako sadjerejcem stvar olahkočiti. Dovolj je, ako nam sadjerejec piše samo dopisnico (korespondenckarto), v njej pove natanko svoj atres, naznani koliko in kakšno blago ima i. t. d. Piše nam se lahko v slovenskem kakor tudi v nemškem jeziku. Mi bomo na taka oznanila vedno skrb imeli. Dogovarjali se bomo zgori imenovano posredovalnico in ukrenili vse potrebno in sicer vse zastonj.

Ako se pa hoče kdo sam na isto posredovalnico obrniti, naj naslov tako-le naredi: **Obstverwertungsstelle des Obstbauvereines für Steiermark Graz Heinrichstrasse 17.**

K razdolževanju zemljeknjižnih bremen.

Razen visokih davkov, in žrtev ki jih vojaštvo zahteva, je tretja in za kmetijstvo pogubna nadloga ta, da so zemljišča preobilo zadolžena.

„No — od liberškega grofa, tam zadej iz tistega grada, ki se od tu vidi.“

Ljubi tovariš, ti ne veš kakšno novo navado ima ta grof.“

„Zna že biti“, pravi Juri, „taki ljudje imajo vsake vrste in vsak trenutek nove navade. Včasih jaha na konji, včasih zopet na nekem čudnem stojalu, ki ima dva kolesa, enega zadej enega spredej; včasih se gre s puško, včasih z pasjim bičem sprehajati. Enkrat ima glažnate oči na obeh straneh nosa, drugikrat zopet samo na eni strani. Enkrat nosi na glavi neko stlačeno haubo, drugikrat zopet visok črni ror.“ „Vem, vem“, potrdi razcapani mož. „Je pa tudi bogat gošpod grof in proti ubogim usmiljen.“

„To je res“ pravi Juri, „on se ne pusti ogovarjati.“ „In od takrat, ko je tako bogato dedščino dobil“ pripomni capin.

„Kdo, grof?“

„Neki bogat stric mu je umrl“, pripoveduje raztrganec „in od tistega časa grejo vozovi dan in noč

Do leta 1870 znašal je skupni zemljknižni dolg čez 631 milijonov goldinarjev. Koncem leta 1890 imeli smo zemljknižnih dolgov v Avstriji že čez 2701 milijonov goldinarjev.

Posebno hitro so pa naraščali po devetem desetletju in to za 73¹/₂ gold., v letu 1892 za 107 milijonov, v letu 1893 za 112 in v letu 1894 za 159 milijonov gld. Proti koncu 1894. leta znašali so ti dolgovi že čez 4090 milijonov gld.

Za gotovo smemo vzeti, da znašajo do danes v zemljiški knjigi vknjiženi dolgovi čez 4500 milijonov goldinarjev.

Ako se vzame na primer, da se od teh dolgov povprečno po 5 procentov plačuje, moramo toraj na leto za te dolgove čez 225 milijonov goldinarjev samo obresti plačevati.

S pravico torej zahteva kmetijstvo, da se mu s te stiske pomore in podelijo postavna sredstva, ki ga bojo zamogla pred vednim zadolženjem braniti.

Predlagalo se je že sicer v deželnih kakor tudi v državnih zborih, da bi taka zemljknižna zadolževanja le gotovo mejo doseči smela, pa ostalo je žalibog še vedno vse pri starem.

Pred kratkem je neki tirolski deželni in državni poslanec z imenom dr. Karol Grabmayer izdal knjižico, v kateri razločuje in dela predloge, kako bi se dalo tem, vedno naraščajočim dolgovom konec storiti ali pa vsaj omejiti.

On se drži prepričanja, da se zemljknižni dolgovi delijo v tri vrste. In te so: 1. Zavarovanje sirotniških ali pupilarnih terjatev. 2. Ista, ki zavzemajo mesto med pupilarno terjatvijo do vrednosti posestva dolžnikovega in 3. tista, ki sezajo čez. Grabmayer razloževa končno: Prvi dolg, to je pupilarni dolg, je brezpomemben, drugi do vrednosti posestva je nevaren in tretji je uničujoč. Kmet, ki ima obresti samo hranilnici plačevati, se vsled prezadolženja ne uniči tako hitro.

Drugači pa je, kakor hitro je poleg prvega dolga že drugi na posestvu ali poslopju intabuliran. In le

ki vozijo samo srebro in zlato pod njegovo streho.

„Ali ne boš tiho“, zavpije Juri od straha in veselja, ko čuje take novice. „Ti norec! po dnevi in po noči praviš? vozove s zlatom in srebrom?! Oh, ko bi meni eno furo dati hotel!“

„Samega denarja ne da. Z denarjem, pravi, ubogi človek ne zna ravnati. Pa jesti in obleke dobi, kdor pride.“ „In to — ako mi pustiš izgovoriti — je pa nova grofova navada, da on vsakemu ubožcu, ki ga za to prosi, lepo novo obleko podari.“

„Od treh dnij sem, ako greš pred graščinska vrata, videl boš vedno same strgane ljudi n o t r i, in samo lepo oblečene ljudi v e n hoditi.“

„Radi tega sem mislil, da bi tudi ti od grofa eno obleko lahko dobil.“

„Glej, glej,“ pravi Juri, „rad verjamem, da bi ta grof, ki je toliko podedoval, tudi ubožcem kaj dal. Pa — ljubi stric“, reče Juri capinu, „zakaj pa ti sam ne greš v graščino? Meni se dozdeva, da bi ti nove obleke bolj potreben bil kakor jaz.“ (Konec sledi.)

skoz posebno marljivost in vednim pritrgovanjem zamore se posestnik obderžati, če ga pa le enkrat nesreča pri njegovem gospodarstvu obišče, pa je gotovo vničen. Tretji vknjiženi dolg pa že pomeni pogin, v katerem preteku preobloženi posestnik svojo moč v službi svojih upnikov le njim žrtvuje.

Prvi gori omenjeni dolg toraj žiher ostane, drugi in tretji pa se mora zgubiti. Meja zadolženja naj se prične tam, kjer se pupilarno vknjiženje neha.

Razdolžitev kmečkih poslopij naj ima deželna oblast na skrbi, katera oblast bi se pa še le ustanoviti mogla. Tisti vknjiženi dolgovi pa, ki so za upnika kakor tudi za posestnika nevarni, naj se počasi odbijajo, pupilarne, to je na prvem mestu vknjižene dolgove, pa naj taka deželna oblast v majhne nazajplačujoče obroke spremeni. Na kak način naj se odbijanje dolgov zgodi, razvija Grabmayer pomisleka vredne predloge, po katerih bi razdolženje kmečkih poslopij v teku ednega človeškega življenja zgoditi moglo. Taka ustanovljena deželna oblastva naj bi tudi ob enem posojila dajala, vendar samo takrat kadar so vsi drugi dolgovi že zbrisani.

Če tudi se Grabmayer-jevi predlogi večinoma le tirolskih razmer tičejo, kajti tam imajo, kakor mi mislimo, vsekakor boljše razmere, vendar bi se njegovi predlogi tudi pri nas najbolje vporabljeni dali.

V švicarskem kantonu Basel-Land se je od kmečke in delavske zveze z mnogobrojnimi podpisi prosilo in delovalo na to, da bi se samo tri četrtine od prave vrednosti posestva smelo na zemljišče vknjižiti, ter še ti dolgovi bi ne smeli odpovedni biti in ob enem, da bi se tudi od teh dolgov ne več kakor samo 3³/₄ procentov plačevati smelo. Za tako olajšavo in za to potreben kredit naj bi tudi deželna banka skrbela.

Tak predlog so tudi prelat Karlon in tovariši leta 1898 v našem državnem zboru stavili. Tudi kršansko socijalna stranka je, in sicer že eno leto poprej predlagala, naj bi take na kmečke posestva vknjižene dolgove država prevzela.

Iz vsega tega se sprevidi, kako težka je ta naloga. Tu je pač potreba vstrajnega delovanja in zahtevanja. Je pa to tudi najpotrebnejša naloga, ki se izpeljati mora in to: čim prej, toliko boljše. In če se našemu zadolženemu kmetu tudi na tak način odpomoglo ne bo, mora, kar se razume, gotovo propasti.

Mi mislimo toraj pred vsem, da je dolžnost države najprvo pozvediti, koliko je kmet na posestvih zadolžen, da potem sprevidi sama, ali je sploh mogoče kmetu shajati ali ne. Ubogi kmet seveda to prav dobro ve, država mogoče — ne. Zaradi tega pa je tudi dolžnost kmetov, da to svojo nadlogo vselej in to na pravem mestu povdarjajo. Avstrija je država, ki se mora ravnati po volji ljudstva. Glavni steber države pa je ravno kmetijstvo. Torej kmetje, zbudite se in zahtevajte svojih pravic. Volite vselej le take moče, o katerih ste prepričani, da bojo pri vsaki priložnosti delovali za kmetški blagor.

Drago pa slabo.

Različne „časnikarske krote“ v Celji in Mariboru se na „Štajerca“ grozno jezijo. Pa zakaj se tako „giftno“

jezijo?! Ljubi kmet, tudi to ti hočem povedati. Samo za to ker „Štajerc“ velja za celo leto nič več kakor samo 60 krajcarjev. Da, da, „Štajerc“ sme pisati kakor sam hoče; ali liberalno, klerikalno, celo nemško-nacionalno, kakor tudi še slovensko radikalno, čeprav bi tudi 4 goldinarje na leto koštal. In ker smo se mi našega „Štajerca“ podstopili izdajati, ki zastopa kmečke interese, to jih boli, in nad tem se ti časnikarski pisarji divje jezijo. Seveda, bili so za njih lepi časi, dokler ni naš „Štajerc“ prišel. Celjska krota vedno kvaka: Kmet! krčmar Golob in trgovec Bezjak, to so tvoji sovražniki! zato pa jim letno naročnino 8 kron pobere iz žepa. Kmetu od njegovega gospodarstva govoriti, njegove pravice braniti, zraven vsega tega pa še časnik za 60 krajcarjev za celo leto dati, ali celo zastonj podeliti? Hej, zlodej, to celjske pravicoljube po želodcu praska.

Ker jim pa kaj boljšega v možgane ne pade, in jim celó tako kvakanje v suhih grlih zaostane pa blebetajo: „Štajerc bo kmalo umrl, ker take vročine ne bo prenesti mogel!“ Oj ljuba celjska krota! nam se pa zdi, da je le tebe v teh pasjih dneh solnčarica vdarila! „Štajerc“ ima danes sedem tisoč naročnikov in ti, ubogi zlodej, komaj eden tisoč. „Štajerc“ prejme pri vsaki številki 80 gl. za oznanila, in ti uboga krota? komaj 20 gl. In ti hočeš nas pokončati?! Bodi plemenita in pusti nas živeti, ker tvoji dnevi so šteti, in ko čez leto boš pred večnega sodnika stopila, bodeš zaradi tvojega hudobnega jezika težek odgovor dajati mogla.

Profesor Robič in štajerski deželni odbor.

Kakor znano, se mi v politične stvari ne spuščamo. Nam je toraj vseeno, kakšen boj da se med poslanecem Robič-em in deželnim odborom bije. Ako kdo misli, da bodo spodnje Štajerci na boljšem, če se bodo od Gradca ločili in se s kranjsko združili — mu slobodno. Vendar pri vsem tem se pa čutimo dolžni, našemu kmetu razložiti, kaj on od štajerske dežele dobi, koliko on deželi plača, in kaj ima od nje pravico terjati.

Cela Štajerska je plačala leta 1899. 5,702.488 gl. davkov, od teh odpade na spodnje Štajersko 1,181.509 gl. Spodnje Štajersko plača torej eno petino teh davkov. Kaj se je toraj za spodnje Štajersko izdalo?

1. Za vinorejstvo izdalo se je za celo Štajersko 68.856 gl. Od tega dalo se je spodnjim Štajercem 43.712 gld.

2. Posojilo za vinorejce dovolilo se je samo za spodnje Štajersko, ki je zneslo 140.600 gl.

3. Smodnika (pulfra) za streljanje proti toči, razdelilo se je za celo deželo 68.369 kil; od tega je odpadlo na spodnje Štajersko 38.843 kil.

4. Za deželne živinske zdravnike izdalo se je za celo Štajersko 24.600 gl., od te svote za spodnje Štajersko 7800 gl., torej za 2500 gl. več kakor bi se (računjeno po davkih) dati smelo.

5. Za ljudske šole izdalo se je v letih 1893 do 1898 9,431.176 gl., od teh je spadalo na spodnjo

Štajersko 2,768.462 gl., to je za 800.000 več kakor je pristojalo.

6. Za deželne hiralnice izdalo se je v šestih letih 384.707 gld. Spodnje Štajersko dobilo je od tega 128.694 gl., to je za 45.000 gl. več, kakor bi vslo plačevanja davkov prejeti smelo.

7. Stroški za cepljenje osepnice za leta 1893—1898 so znašali 109.398 gl. Od tega je odpadlo na spodnje Štajersko 38.479 gl. torej za 16000 gl. več kakor bi biti moglo.

8. Tudi požarne brambe na spodnjem Štajerskem dobile so v zadnjih petih letih 2000 gl. več podpore kakor bi dobiti smele.

9. Izdalo se je končno za obdelovanje zemlji v zadnjih petih letih 1,012.459 gld., od katere svote se je dalo spodnji Štajerski 278.343 gl., torej 70.872 gl. več kot bi ji pristojalo.

Ne more se torej reči da bi spodnja Štajerska na hudoben način prikrajšana bila. „Zastonj“ pa od dežele tudi nič ne dobimo, kajti znano je, da bi gatinici v Gradcu in gornjem Štajerskem, ki imajo velika podjetja po svojih dohodkih tudi velikanske davke plačevati morejo. Torej se ima denar tudi tje izdati kamor postava velevala.

Gospodje v deželnem odboru pa bi žiher spodnji Štajer še več storili. Lahko bi mu še v marsičem kaj olajšali, samo ko bi le hoteli.

Mi smo nasprotni deželni železnici, ki se gradi iz Celja do Drauburga, ki je le južni železnica na ljubo tako skope cene nastavila, in ima poleg tega še tako nerodni vožni red. Pričakujemo pa, da se na naredu železnična zveza: Dunaj-Fehring-Radgona-Ptuj-Krapina kakor tudi, da se reke, ki nam toliko škodo povzročajo že enkrat vrnajo.

Le plačujte gornji Štajerci, saj imate denar dosti.

ki se pri zveplanju in špricanju galice rabiti morajo, prodajajo po 30 krajcarjev

J. Gspaltl,

zlatinar, sreberninar, optiker in založnik ur v Ptuj.

Petanska slatina

(poleg Radinc),

ki obstoji že 18 let, in je bila že 11. krat odlikovana doma in na tujem.

Izvrstna slatina za mešanje z novim pristnim vinom.

Ministerijalno priznana kot zdravilna voda.

Letni promet čez milijon.

Se dobiva v Ptuj pri gosp. Spritzey.

Josef Vogler.

Hranilno in posojilno društvo (Spar- u. Vorschussverein)

v Celji,

glavni trg št. 2,

prvo nadstropje,

posojuje proti $5\frac{1}{2}\%$ in obrestuje hranilne
vloge s $4\frac{1}{2}\%$ odstotnimi obresti.

Pozor!

M. Wegschaider'jeva

trgovina z modnim, manufakturnim in drobnim blagom

v Ptuj

bode počenši

s 1. avgustom t. l.

prodajati začela vse

letno blago po jako znižanih cenah;

ostanke pa še posebno pod ceno.

Živinski in letni sejmi v Slovenski Bistrici 1900—1901.

Dne 24. februvarja; na dan Marije device 7 žalosti;
dne 4. maja; dne 4. junija; dne 25. julija; dne
24. avgusta; dne 24. septembra; dne 28. oktobra
in dne 23. novembra.

Ob teh dnevih vršijo se razun

kramarskih in živinskih sejmov,
ob enem tudi

 konjski sejmi

s prav živahno kupčijo. Te sejme obiskujejo razun domačih, v obilnem številu tudi tuji, da celó inozemski kupci.

Lekarna pri zamorcu v Radgoni

priporoča slednje zdravila:

Za giht in rematizem (trganje po udih in vraženju) 1 flaška 50 kr. ali 1 krono.

Kričistilen čaj, 1 zvezek 30 kr. ali 60 vin.

Krofgeist, 1 glažek 20 kr., ali 40 vin.

Mazilo za krof, 1 tigelc 20 kr. ali 40 vin., posebno dobro sredstvo za krofe in debeli vrat.

Prah proti bledenici, 1 škatelca 20 kr. ali 40 vin.

Prah proti potnim nogam, 1 škatlica 40 kr., ali 80 vin.

Prah proti kašlju, 1 škatlica 20 kr., ali 40 vin.

Fina ribja mast, 1 flaša 60 kr., ali 1 K 20 h.

Kolodium za kurja očesa, flaša 35 kr. ali 70 h.

Pflaster proti kurjem očesom, 1 škatelca 30 kr., ali 60 vin., prav izvrstno sredstvo za kurja očesa z debelo kožo.

Balsam proti ozeblini, 1 flaška 25 kr., ali 50 vin.

Konjski prah, izvrstno za goltanec 25 kr., ali 50 vin.

Mlečni prah za pomnoženje in poboljšanje mleka 20 kr., ali 40 vin.

Svinjski prah proti perečem ognju in črtnici 30 kr. ali 60 vin.

Homejopatične kaplice za svinje proti črtnici 25 kr. ali 50 vin.

Celtne proti glistam, izvrstno sredstvo za velike in male 1 škatlica 25 kr. ali 50 vin., kakor vse sorte domače in vnanje specialitete.

Razpošilja po pošti dvakrat na dan.

Maks Leyrer, lekarnar v Radgoni.

Lekarna pri zamorcu v Radgoni razpošilja po pošti dvakrat na dan.

Lekarna pri zamorcu v Radgoni razpošilja po pošti dvakrat na dan.

Razglas.

Letni, mesečni in tedenski sejmi v Ptuji 1900.

 Letni sejmi:

(Kramarski, živinski in lesni sejmi)

5. dne avgusta in 25. dne novembra.

 Konjski in goveji sejmi:

Vsako **prvo** in **tretjo sredo** v mesecu, izvzemši prvo sredo avgusta meseca in tretjo sredo novembra mesca, in sicer zaradi tega, ker se vrše v dotičnih tednih zgoraj navedeni letni sejmi. — Po tem takem vršita se v mestu Ptuj **vsaki mesec dva goveja in konjska sejma.**

 Svinjski sejmi:

Vsako **sredo**. Ako je v sredo praznik ali letni sejem, tedaj dan popreje.

 Tedenski sejmi:

Vsako **sredo** in vsak **petek**, posebno za meso, slanino (špeh) in perotnino.

Ob zgoraj navedenih dneh prodajajo se na trgu ob ledji (Lend) velike množine stavbenega tesarskega lesa, krajnikov, letev (lat) trsnega kolja i. t. d.

Župan:

Mestni urad v Ptuji.

J. Ornig.

Hranilnica (Sparkassa)

vlad. državnega mesta
Ptuj

Vstanovljena
leta

1862.

Čekovnemu računu št. 808051
pri c. kr. poštno-hranilničnem uradu.

Mestni de-
narni zavod.

Giro konto pri
podružnici avst.
ogersk. banke
v Gradcu.

Uradne ure
za poslovanje s
strankami ob de-
lavniki od
8—12 ure.

Občenje z
avst. ogersko
banko.

priporoča se glede vsakega med hranilnične zadeve spadajočega posredovanja, istotako tudi za posredovanje vsakršnega posla z avst. ogersk. banko.

Strankam se med uradnimi urami radovoljno in brezplačno vsaka zadeva pojasni in po vsem vstreže.

Ravnateljstvo.

Kopališče v Ptuj.

Vsak dan dobe se kopele v banjah, pršilne in mrzle kopele in vsaki torek, četrtek in soboto od 1 do 2 ure popoldne soparne kopele, ki posebno pomagajo zoper trganje po udih in kosteh.

JOS. KASIMIR v Ptuj, florijanski trg.

Trgovina specerijskega in vsakovrstnega blaga, zaloga piva „Reininghaus“, zastop zavarovalnega društva proti ognju in zavarovanjem življenja „Generali“ ustanovljeno leta 1876; — priporoča najmočnejši špirit za jesih, žganjarije, najboljše olje, cement, karbolineum, žgano smolo, suhe in oljate farbe, povlak (firnajs) galico, rafija, žveplo, gumi za cepljenje, apno za klajo (futterkalk). Grenka sol. Živinske in druge kortače, papir za muhe i. t. d. — in druge reči po najnižji ceni.

GEORG STELZER,

tapetar in dekorater v PTUJU, gospodska ulica 12, priporoča svojo zalogo izgotovljenega tapetarskega blaga, vsakovrstne madrace, počivalnice ali divane itd. po najnižji ceni; gospodje župniki dobe posebni rabat.

JOSEF GSPALTL.

zlatar, srebrar in optiker v Ptuj, crkvena ulica št. 6, priporoča svojo zalogo najnovejših, najpripravnejših in solidnih žlahnih kamenov, zlatnine, srebrnine itd., potem tudi svojo veliko zalogo zlatih, srebrnih, tula- in nikelnastih ur. Za vsako uro se več let jamči. biaro lepoto in dragotino kupuje po najvišji ceni, ali jih pa tudi zamenja za drugo robo.

Usakovrstna popravila se sprijemajo in vsakemu v zadovoljnost, dobro in po nizki ceni izdelujejo.

Josef Kollenz v Ptuj

priporoča svojo

 steklarsko in porcelanstvo blago

posebno mednike (sodčki za med), steklenice (flaše) za jesih in slatino, šipe za okna.

Velika izbira posode za gostilne, okvire za podobe, pozlačenje okvirov in vsakoršnih lesenih in kovinskih reči.

S. Friedrich v Ptuj,

poštna ulica št. 4, blizu posojilnice

kupnje **kosti, cape, staro železo**, vsakovrstne **kože in žito**, vsakoršni **fižol**, **veštajn** (vinski kamen), kakor tudi **kovinske odpadke** po najvišji ceni.

V Teržici pri Jurovci

dobé se na

Ružičkovi žagi

vedno po najnižji ceni:
drva za kurjavo in sicer:

orehovi odpadki, žagovina in drevesna škorja za vinogradski kompost.

On pa tudi kupuje vsakovrstne panje in les za sodarje

v Ptuj, kakor tudi na žagi.

Bratov Slawitsch

trgovačka podružnica

v Ptuj — Wagplatz

priporoča svojo obilno zalogo specerijske, rokodelne (manufakturne), Norimberske lepoticne in drobne robe.

Tam se dobiva tudi pravo domačo platno za rjuhe in obleko po najnižji ceni.

Karl Ackermann

urar

v PTUJU, glavni trg,

v gledališkem poslopu

ima veliko zalogo

ur, zlatih in srebrnih reči

 Ženitbene prstane vsake velikosti.

Vsakovrstna popravila, kakor tudi popravila pbenih avtomatov, izdeluje vestno, hitro, po najnižji ceni proti jamstvu.

Ustanovljeno leta 1842.

V. Schulfink,

trgovina s specerijskim blagom

v PTUJU, glavni trg

priporoča iz svoje velike zaloge sladkor, kavo riž, moko, južno sadje, olje, jesih itd.

Gumi za cepljenje, najboljše žveplo, bakreno galico in rafijo po najnižji ceni.

Agentura c. kr. priv. zavarovalne družbe

„oesterr. Phönix.“

Pekarija na deželi

blizu Celja z dobrim prometom,
je z, ali brez zemljišča po ceni za prodati.

Več pove iz prijaznosti gospod

Johann Straschek v Celji, glavni trg šte. 4.

Zaloga oblek za gospode.

Em. Müller v Mariboru

priporoča prav fine izdelke gotovih oblek za moške; kakor
tudi veliko zalogo finih štofov, domačih in vnanjih fabrik
za narejanje oblek po meri.

Proda se:

1 lep petrolejski svetilnik (luster) z dvema svetilni-
cama;

2 štelazi za prodajalno in en otročji voziček pri

JOS. GSPALTL-nu,

zlatar, srebrar in optikerju, ter založniku ur v PTUJU.

Celje **Alois Walland** Celje

trgovino špecerijskega blaga na debelo in drobno.

Zaloga parne moke

firme C. Scherbaum & Söhne v Mariboru po najnižji ceni,
v Celji poštne prosto.

Razpošiljatev kave po 5 kil franko na vsako poštno postajo, po nižji
ceni kakor v Trstu.

Brata Slawitsch

v Ptuj priporočata

nger A
" Medium
" Titania

šivalne stroje, „Hove C“ za črevlarje
in krojače,

ingschiffchen“, šivalne stroje za črevlarje in krojače,
Cylinder Elastik za črevlarje, „Styria“-bicikelne.

Zaloga vsakoršnih delov za bicikelne in stroje.

Vsak naj zahteva cenilnik (Preisliste.)

Bratov Uray

v Radgoni

trgovina

priporoča svojo veliko zalogo

kevanega železa, pleha, drotnatih žebeljev,
mlatilnih mašin „Göplne“,

mašine za slamo rezati, vinske preše,
prešne vretene (sveče), traverse, železniške
ije, šivalne mašine, grobne križe, kakor
tudi cement po nizkih cenah.

Med. univ. Dr. Jos. Kuras

ordinar skupnega špitala

v Radgoni, glavni trg 133,

ženski zdravnik, porodni pomočnik in bivši
ranocelniški slušatelj

ordinira { dopoldne od 9 do 12 ure,
popoldne od 2 do 3 ure.

Med. univ. Dr. ERNST TREITL

zdravnik v skupnem špitalu

v Ptuj.

Zobozdravnik, piplje zobe brez bolečin,
plombira za 1 glđ. in višje, stavi umetne
zobe, tudi krone, mostke in cele čeljusti.

Johann Kramberger,

poprej J. Deller v Radgoni, glavni trg, k „zlati kugli“
priporoča svojo bogato sortirano zalogo špecerijskega, materialnega in
barvarskega blaga.

Velika zaloga Judendorfer, romanskega in portlantovega cementa.

C. kr. prodaja pulfra, velika zaloga kapselnov in patronskih rorčkov
vsake velikosti.

Dobro in vredno se kupuje pri Francu Wegschaidler-ju v Radgoni

največa zaloga robe za obleke, židanih robcev, barhentov,
perilne robe, platna, postelne robe, gradl za žimnice (ma-
drace), štofe za gospode, cajn za hlače i. t. d.

Posebno se opozarja na velik izbor najnovejše robe za
ženske obleke in židanih robcev, kakor na glasovito zalogo
cvirnatega platna in cvirneajga.

V podružnici (Filiale)

je velika zaloga vseh sort otročjih vozov.

Stavbene šine

dopošilja ročno iz svoje zaloge

Joh. Radakovits,
trgovina z železom v Celji.

R. Makotter v Mariboru

koroška ulica šte. 17 in 24.

Prva štajerska trgovina žimnic (Drahtmatratzen) in pohištva (Möbel)

priporoča vsakovrstno **pohištvo**, medleno, politirano in lakirano, **železne postelje**, lepe **otročje postelje** z omrežjem, tapetovano **kostne postelje**, vsakoršne **tepihe** (preproge) **žimnice** (madroce) iz konjske dlake, morske trave in **Afrique-žimnice**, **ogledala** vsake velikosti, žimnice, — lastni izdelki — in drugo posteljnino.

Vse blago le najboljše kakovosti in po najnižji ceni.

Meščanska parna žaga in mizarstvo.

Na novem lantnem trgu (Lendplatz) v Ptuj zraven kralnice in plinarske hiše postavljena je nova parna žaga vsakemu v porabo.

Vsakemu se les hlodi i. t. d. po zahtevi takoj razžaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati in spahati i. t. d.

Vstreže se po vsem najhitreje in po najnižji ceni.

H. Prettner prej J. Weiner

v Celji, glavni trg. šte. 18.

Zaloga **steklenega, porcelanastega, kamenitnega blaga** in majolik.

Prevzem posteklenja pri stavbah in vsakoršnih popravil.

Umetni mlin,

kateri na teden vagon žita zmelje, in **vodna žaga** za deske s trajno vodno močjo in **poslopjem** vred, oziroma tudi do 20 **johov zemljišča**, je po ceni prodati. — Več pove iz prijaznosti gospod

Johann Straschek v Celji, glavni trg šte. 4.

Obleke za gospode in dečke

po meri, najnovejši modi, in nizki ceni izdeluje solidno

A. Masten v Ptuj.

Tam so tudi na ogled vzorci najnovejših in trpežnih **štofov**.

Išče se:

trezen in pošten

fant

za vožnjo pive.

Maks Strasschill, Ptuj.

Gostilna v Šoštanji

v lepem kraju z zdravim podnebjem, se tudi brez koncesije proda, eventualno v najem da, in je za kakega ponzijeonista prav pripravna.

Ista obstoji iz 3 lepih suhih sob, kuhinje, ene mrzle kleti in jame za led, hlevov, lepega vrta za sprehajati. Zraven spada tudi 2 joha zemljišča.

Dalje se na **glavnem trgu v Šoštanji**

 ena hiša

z nekaj zemljišča, pripravna za kakega trgovca radi pomankanja družine prav po ceni proda.

Pojasnila daje ustmeno: hotelir **F. Rajster v Šoštanji**.

Geiger-jeva

trgovina z knjigami in pisalnimi potrebščinami
v Celju, glavni trg 2,

priporoča svojo največo zalogo **molitvenih in šolskih knjig** in **ljudskih (narodnih) spisov**.

Rudolf Tabor v Celji

Glavni trg 14

Gospodska ulica 5

priporoča svojo obilno zalogo **izgotovljene obleke** za gospode, kmete in fante (otroke) po najnižji ceni.

Med. univ.

Dr. Mezler, pl. Andelberg,

ordinar skupnega špitala v Ptuj,

je svojo dosedajšno stanovanje premenil in
ordinira sedaj na

florjanovem trgu št. 5,

(Ferschisches Haus.)

Tiskarna **W. Blanke, Ptuj,**

glavni trg 6,

uredjena z motori, najnovejšimi stroji in modernimi pis-
menkami (črkami)

prevzame vsakoršna tiskovna dela,

kakor: poslovne liste, račune, pobotnice, fakture, tabele,
okrožnice, prospekte, cenilnike, nadpisne liste, nadpise na
listih, povabila, pesmi, programe, vizitnice, plesni red, šta-
tute (pravilo), tarife za jedila in pijačo, zaročne in ženit-
bene liste, oglase (plakate), smrtne oglase, letna poročila
itd. Prevzame se tudi natis brošur in spisov (knjig.)

 Lastne knjigoveštvo.

Velika zaloga dvojezičnih tiskovin za cerkvene, občinske
in šolske urade itd. itd.

P. n.

Usojam si cenjenemu občinstvu uljudno nazna-
niti, da sem v **gospodski ulici šte. 10** odprl
trgovino z barvami, kjer se

**vsakovrstne oljnate barve, lak, firnež, ter-
pentin, sikativ, suhe barve, pinzeln i. t. d.**
po najnižji ceni prodajajo.

Z odličnim spoštovanjem

J. Sorko,

slikar in barvar v Ptuj, gospodska ulica šte. 10.

Umor kralja italijanskega.

V naši **posebni izdaji** „Štajerca“ od 31. julija
naznanili smo grozno zločinstvo, ki se je zgodilo nad
italijanskem kraljem Humbertom v nedeljo dne 29. ju-
lija t. l. o pol desetih zvečer.

Ker mi ne vemo, če je posebna izdaja vsakemu
bralcu „Štajerca“ v roke prišla, bomo danes neko-
liko iz posebne izdaje ponovili.

29. julija zvečer bil je imenovani kralj povabljen
k neki telovadni svečanosti, da razdeli dotična darila.
Ko je kralj stopil v voz in se mislil odpelati v svojo
palačo, padli so trije streli na njega. Morilca so takoj
prijeli, in ta se imenuje Angelo Bresci; on je italijan.

Drugi pri umoru navzoči pravijo, da so v tre-
notku umora videli kakih 4—5 osob, ki so vse take
kravate nosile kakor morilec Bresci. Neki tamkajšni
stolni kanonik pripoveduje, da je ono nedeljo do-
mov idoč srečal dva delavca, ki sta mimoidoča mu
zavpila: Duhovnik, lep pogreb te čaka.

Gotovo je obstala zarota proti kralju, ki je imela
namen ga usmrtiti. Zgodilo se je več aretovanj, pri
katerih se je policiji posrečilo tudi nekaj tovarišev
Bresci-jevih v roke dobiti.

4. avgusta prejeli so v Rimu na banhofu nekega
človeka, ki se je hotel v zaporu umoriti. Zaleteti se
je hotel s vso močjo z glavo v zid, da bi si jo razbil,
a so mu stražniki ubranili. Prijetega, ki noče svojega
imena povedati, prepeljali so v Milan.

Dognalo se je, da je Bresci nalašč za to iz Ame-

rike prišel, da kralja umori. V njegovem spremstvu
nahajali so se še trije drugi anarhisti in ena ženska
z imenom „Tereza.“ Ta Tereza je stara 17 let in
jako lepa deklica, ž njo vred so zaprli tudi Bresci-
jevega spremljevalca Lanner-ja. Lanner je bil 3. avgust
pri sodišču zaslišan. Pri svojem izpovedanju se večkrat
v nasprotja zaplete. Upa se pa, da se ga bo pripravil
na to, da bo resnico izpovedal. Neki list pravi, da
delomo že priznal, da je z Bresci-jem bil v skupni za-
roti proti kralju.

Vojska na Kineškem.

Vstaja se razširja tudi v srednjem in južnem
Kineškem. Zopet je veliko misjonarjev pomorjenih in
njihovih zavodov razdejanih bilo. Združene evropske
države vedno pošiljajo vojake in druge vojskine pri-
prave v vzhodno Azijo svojcem v pomoč. Ker so
Kinezi na rusko ozemlje (Sibirijo v Aziji) vdrl in na
mesto Blagovjestšensk streljali, misli Rusija 200.000
vojakov na tiste meje poslati. Tudi Nemčija pošilja
vedno večje oddelke na Kineško.

Avstrija zastopa vojsko tam samo z svojim vojnimi
brodovjem na morju. Ko so se zavzemale trdnjave
pri Taku, so se avstrijsko-ogerski vojaki prav dobro
izkazali.

Čez ta boj poroča se sledeče: Avstrijci in Rusi
napadli so drugo fronto; nek avstrijski mornar obrnil
je eden kineški kanon proti tretji fronti, če tudi ni
bil s kineškim kanonom ravnati vajen. In glej! s prvim
strelom se mu je posrečilo veliko skladišče za smod-
nik v zrak razstreliti. Okoli 200 metrov visoko vzdignil
se je bel dim iz podrtine. V teh podrtinah našlo je
nebrojno število Kinezov smrt. Eksplozicija je bila
tako grozna, da je pritisk zraka parobrode visoko
vzdignil. Precej na to so to fronto Avstrijci in Nemci
vzeli. Kinezi pa, kar jih je še ostalo, so bežali proti
četrti fronti.

Prodiranje zveznih vojsk proti glavnemu mestu
Peking-u godi se zdaj, a Kinezi se hočejo tem vpreti.
Kineški podkralj Li-hung-čang, ta zvita lisica pravi,
da so evropski in drugi poslaniki, še pri življenju
in da ni potreba vojske pred mesto postavljati, češ,
če se to zgodi, da jih bojo (poslanike) in druge
Evropejce pomorili.

Vendar evropska vojska, ki gre proti mestu
Peking-u, se ne ozira na taka dvomljiva poročila in
in je ta predlog odbila.

Položaj je jako resen, ker Amerikanci in Angleži
se no ozirajo več na druge vojske in hočejo sami
naprej iti. Videli bomo, kaj bližnja prihodnost prinese.

Razne stvari.

**Pravila (štatute) za ustanovljanje in vodilo Reiff-
eisen-ovih zavodov** pošilja „Štajerca“ proti 5-krajcarski marki
za pošto, zastonj.

Radi pomankanja prostora, mogli smo nadaljevanje članka
„Odpis zemljiške štibre po nevihtah“ za prihodnjo številko
odložiti.

(Ptuj 5. avgusta.) (Tatvina.) V noči od 28. na 29. ju-
lija pokradeno je bilo krčmarju Antonu Kocmut-u v Trebe-
tinci iz spalnice in drugih sob, 200 kron gotovine, obleke in
svinjskega mesa v vrednosti 60 kron. Tat je skoz kuhinjske

vrata vlomil. Kocmut-a tisti čas ni bilo doma, mati in hčer pa od vloma niso nič slišale, in še le v jutro opazile.

(V travi.) Ko je viničar Janez Gabrovec iz Goričenja v Halozih se v netreznem stanju vlegel v travo, da bi odpočil, je zaspal, med tem pa mu je bila ura, vredna 14 kron, ukradena. Za tata se ne ve.

(Na cesti.) Nadučitelj sin Herman Kriš iz Zaverč šel se je v ondotni gozd sprehajati, kjer ga štirje fantje srečajo, od katerih je Janez Urbanek svoje tovariše naprej iti pustil in pristopil k Hermanu Krišu in od njega zahteval 40 krajcarjev ali pa tista dva remena, katera je Kriš v roki nesel. Kriš se je branil dati, a Urbanek ga je po roki tako vdaril, da sta mu remena padla iz rok. Urbanek zahteval je še potem 40 kr. in ker je Kriš rekel in se izgovarjal, da denarja nima, se je odstranil. Radi tega nasilstva so Urbanek-a prijeli in ga v Ptuj zaprli.

(Ptuj, 8. avgusta. Poročilo sejma.) 6. avgusta prignalo se je na sejem: 180 konjev, 490 volov, 510 krav in 422 drobnice. **8. avgusta,** 494 svinj. Kupčija se je razvila prav živahno. Živina je bila večidel štajerskega plemena. Cene so bile zmerne in kakovosti primerne. Največ se je pokupilo za Gradec, Ljubljano, Dunaj, Solnograd, Celovec, Celje, Polo in Reko. **Prihodnji veliki živinski sejem bo 14. avgusta,** in tisti dan tudi **svinjski sejem.** Sejem za perutnino pade na vsako sredo in petek v tednu.

(Gospod župnik Lednik pri sv. Duhu v Ločah) je zadnjo nedeljo pridigoval, da vsi, ki »Štajerca« berejo ali razširjajo, bodo na njihovo zadnjo uro »ferdami.« No, gospod župnik, naš častitljivi gospod prošt Flek v Ptuj so razen nekaterih drugih gosp. duhovnikov tudi na »Štajerca« naročeni. Hočete Vi vse te gospode duhovne v pekel poslati? Berite Vi »Štajerca« enkrat natanko, in našli bode, da mi proti cerkvi in duhovskemu stanu prav nič ne delamo, ampak v interesu cerkve in občin napako zavračamo, ker kaplani kramarije in krčme ustanovljajo, mesto da bi svoj sveti poklic izpolnjevali. Gospod Bog zahteva cele duhovnike, ne pa gospode, ki so več v kramariji kakor v cerkvi. Take torej zavračamo mi! Drugi duhovni naj razen tega delajo kar hočejo, mi bomo vedno spoštljivo ž njimi ravnali.

(Iz Vitanja.) Pač se bode čudili, gospod urednik, iz našega, po velikanski povodnji zelo poškodovanega trga nekaj slišati, — ker glavo in roke imamo res polne, — da ne vemo, kje da bi prijeli in kje da je sila vekša, pod katero celi okraj terpi! Škoda je neizmerna, tolaži nas le še sočutje in velikodušna podpora blagih prijateljev, ki so nam že pomagali in za nas še zdaj mile dare pobirajo. Posebno odlikujejo se v tem obziru nemška mesta Gradec in Dunaj, častniki raznih štajerskih polkov, nemško častnikarstvo in društva, — priserčna hvala jim toraj, kakor tudi meščanski gardi graški, ktera priobči o priložnosti sijajne slovesnosti cesarjevega rojstva veselice, katerih korist tudi deloma nam pripade! Vse te dobrote izvirajo od obiska njih ekselence grofa Clary-Aldringen in obilega truda častitega konjiškega c. kr. političnega nadkomisarja gosp. Zoffa, katerim neutrujivo žertovalno očetovsko skrb za toliko ponesrečenih in za pomoč pionirskega oddelka, »Bog plati!« Isto tudi vsem domačim, kateri so velikodušno v britkih urah pri rešilnem delu bili in se še vplivno zdaj za občni blagor vpirajo in delujejo, v prvi vrsti naš visoko spoštovani gospod doktor Lautner in gosp. Pučnik — Bog jim vrni! Žalibog pa, da imamo tudi nekaj »belih vran« med nami, katerim vsa siromaščina ni bila mar, ktere le lastni trebušček in pa konzum briga! Videli smo, da jih je nesreča nekaterih teržanov, kateri jim ne ugajajo, še zelo veselila, in sploh od tiste sorte ljudi še dobrih besed ni bilo slišati, kje bi šele potem dobra dela iskali! Cestna dela so zdaj že toliko napredovala, da se že vozijo čez lične nove mostičke težke fure lesa v Celje, in cement za stavbe iz Celja nazaj, zraven pa tudi razna kramarija konzumskih očetov židov, ki imajo v konzumi pri nas svojo obljubljeno deželo. Nečemo o tej zadevi besed izgubljati, ker znano podjetje se že samo sodi! Mogočni načelnik te zadrage je Poklič, ki zdaj, odkar so se častiti gospod župnik Žičkar v Videm prestavili dali, (ker jih je menda marsikatera grivala), sam kravo za ro-

ge drži, da jo Dreykursinkelstein ležje molze! On je pravi siromak, ker bil je že večkrat pred politično sodišče poklican in sicer bajé, zaradi nepostavnega točenja žganja, zaradi prodajanja blaga neudom in zaradi prodajanja skvarjene moke (od ktere bi vsaki jo vživajoči zbolel ali pa celo lahko umrl) i. t. d.; večkrat je bila zadruga zaradi tega občutno kaznovana, kar pa seveda Poklič-a ne boli, — saj ne gre samo iz njegovega žepa! Čast pa, komur čast. Nedoroden je bil Poklič naročanja vagona koruze, ki se zdaj nekje na dilah smradi, nedoroden je tudi naročanja velikega soda likerja za gospode in vagona železa, katera sta na stroške zadruga po velikih zaprekah nazaj potovala. Poklič! Vi ste samo slamnati načelnik, in za Vaše groše se bodo enkrat drugi mastili! Slušajte toraj vsi kmetijski prijatelji klic vašega prijatelja privandranega krajnca J., ki je vedno po Žičkar-jevi piščalki plesal, zdaj pa bi najraje iz Vitanja zbegnil in javno pravi: »Večje pregrehe si bi naš gospod Žičkar in njegovi duševni pomočniki ne bili mogli naložiti, kot prisiljeno odprtje konzuma!« Toraj nazaj — dokler je še čas! Sicer se bodo Vaši sinovi tudi za svojo dedščino bali, kakor oni pri vašem omenjenem prijatelju! Mi smo gotovo zadnji, ki bi ogovarjali, — pa naša sveta dolžnost je, vam pesek z oči sprati, ker vsi živimo na podlagi kmetijstva in trgovstva, prijateljstva in poštenosti!

Potrti od globoke žalosti, naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretresljivo vest, da sta po nepozabljivem stvarjenji predraga:

konzumno društvo v Šoštanji in konzumno društvo v Stranica

po dolgom, težkem bolehanji, zapuščena od ustanoviteljev in »ferdami« od njunih udov iz tega sveta se zgubila.

Za tiho sožalje se prosi. Plačnikom zgube pa v spomin priporoča. Venci se v smislu »nas zapustivših« hvaležno odklanjajo.

Žalujoči ostali.

Posebna oznanila se ne bojo razpošiljala.

(Iz Oplotnice.) Z vso silo hočejo naš častiti gospod župnik čadramski nam kmetom tudi konzumne »zadreg« napraviti in nas v to prisiliti, misleč: »Poharec je neumen dosti!« Pa veseli nas, da nas niso na limanice dobili, kajti ž njih je težka pot. Vse je bilo zastoj, kmetje smo nam naloženega silnega bremena že dolgo siti in sedaj vzdramljeni iz globokega spanja — in to zaradi trdosrčnosti omenjenega župnika in njegovega pomagača Vida, ki sta, da bi za konzumno kramarijo prostor dobila, poštenega in že več let tukaj bivajočega trgovca z ženo in otroci brezusmiljeno iz pod strehe izpoditi hotela, česar se jima pa ni posrečilo, za kar se imamo nekemu blagemu prijatelju zahvaliti. Že temu je sledil izstop nekaj odbornih udov, že tedaj ustanovljenega konzumnega odbora — katerega nikdar ni treba bilo in ga treba ne bode, — ker procenta ne dobi kmet nikoli, pač pa kak šribarček ali kaplanček od juda za naročitev blaga. Dvomljivi konzumni dobiček pride toraj tistim požrešnejšem v korist, katerih najlepša pesem je: »Ljub' moj Jakl, pojdi v moj žakl!« Te in enake zadruga delajo končno le razprtije. Kaj je treba pa razprtije med nami? Kmet in trgovec obrtujeta že dolga leta v zadovoljnosti in naš okraj veseli se proti drugim še božjega blagoslova. Za nizke trgovske, in visoke lesne cene skrbi obilna konkurencija. Postavili smo si velikansko, krasno cerkev v božjo čast. Imamo jako odlično šolo in naši otroci napredujejo v znanstvih vsega potrebnega v slovenskem, pa tudi v jako potrebnem nemškem jeziku, vsled izvrstnih učiteljskih moči, s katerimi se znamo ponášati. Treba nam drugega ni, kot božji »mir med nami« in »mir pred Vami«, »neprošenimi rogovileži.« S tem si pridobite pri nas najboljše zaupanje in največjo čast, kakor nekdaj — v boljših časih. Agitovanje za konzumne zadruga je večinoma duhovsko delo. — Neki gospod kaplan v okraju bajé celi teden potuje od zadruga do zadruga, zanemarja kot

katehet s tem naše največje bogastvo „naše otroke“ in skrbi s tem, da bi se srca nedolžnih v pomanjkanju krščanskega nauka pohujšala. Da bi to naš milostljivi gospod škof Mihael vedeli, — menda bi bilo drugače! Ali ne skruni navedeni gospod „inspektor vsih konzumov“ celo duhovščino s tem, da ga časniki na vse močje in nemogoče oskrunjajo? Ali je to duhovnikova naloga? ne! — bodi kramar in komij, pa pošten, — ali pa pošten duhovnik! Koliko je dobička z „konzumami“, je dober dokaz v Frankolovem, v Vitanji in Konjicah. Frankovljsko zadrugo je v zadregi gospod kaplan ustanovitelj Palir, v Vitanji gospod župnik Zičkar, v Konjicah gospod vikar Kumar zapustil. V Frankovlju so do vrata v morji dolgovi, v Vitanji vgnjeni v židovskem „pofelni“ in v Konjicah? — tam bo pa šlo, saj agituje zanj celo naš Bogatina, nekdanj cenjen in pameten človek in obrtnik.

(Tri deklice pri kopanju vtopile.) Smrt človeku zmiraj za hrbtnost stoji. Pretečeno nedeljo, to je 29. julija popoldan šle so se tri deklice: Micka Bezjak iz Mestnega vrha, stara 13 let, Antonija Petek, stara 12 let in Marija Murko, stara 14 let, zadnji dve iz Drstelskega vrha, v ribnik ptujske grajščine na Drsteli kopat. Vse tri, ko so v vodo stopile, so se za roke prijele in prav z veleseljem proti sredini ribnika korakale. Mlajši otroci, ki so se tudi zraven kopali, so deklice posvarjali, da naj ne gredo tako daleč, ker se znado vtopiti. Deklice pa korakajo le naprej, kakor da bi takó biti moglo. Pa kaj se zgodi? zašle so tako daleč, da so se v ribniški kanal pogrezile in ob enem vse tri utonile. Groza in strah je spreletel navzoče otroke, ko so videli žalostni konec še tako mladih in veselih deklic. Nekateri otroci so zbežali domov pravit, kaj da se je zgodilo. Prihiteli so stariši in drugi na pomoč — pa zastoj — prepozno je bilo: Deklice so sicer trije močje kmali iz vode potegnili, pa žalibog — mrtve. Srce človeško mora žalosti počiti, ko vidi tak pretresljivi prizor. Kdo popiše bolesi navzočih mater, ki so pri izvlečenih hčerkah tako milo jokale. Deklice pokopali so dne 31. julija in sicer: Micko Bezjak na pokopališču ptujske okolice, Antonijo Petek in Marijo Murko pa pri Sv. Urbanu pri Ptuj. Stariši, pazite na svoje otroke!

Slovenska Bistrica, 3. avgusta. (Ogenj.) V kolarnici g. J. Pergler-ja izbruhnil je danes po noči ob 1 uri na neznan način ogenj. Ker je bilo notri veliko lesa, razširil se je ogenj jako hitro. Da se ni, ker je veter vlekel, še večja nesreča zgodila, imamo se zahvaliti naši izvrstni požarni brambi, ki je precej na licu mesta bila. Zgorela je delavnica in zraven prizidana hiša. Tudi požarna bramba iz gornje Bistrice zasluži za svoje neumorno delo najsrčnejšo zahvalo. Sosedna poslopja so s krmo natlačena a vendar so jih ubranili.

(Iz Ptuja) 3. avgusta. (Razuzdanec.) Pričetkom julija t. l. je posestnik Valentin Hvalec iz Velikega Okiča svojo 17-letno dekle Nežo Marold posilno oskrnil, kar je ona poznej svoji materi povedala, katera je to c. kr. žandarmeriji naznala. Žandarji so nato Hvalec-a k c. kr. sodišču v Ptuj spremili, da si bo pri kaši svojo vročo kri hladil.

(Z nožem.) 22. julija, na dan cerkvenega shoda pri Sv. Marjeti sta se mizar Jaka Donaj iz Formina in Franc Letonja iz Meretinc sprla, ter se pretepala z rokami, pri čemur je Donaj Letonj-u več ran z nožem prizadjal. Letonja so težko poškodovanega v njegovo stanovanje prinesli, Donaj-a pa pri c. kr. sodnišču v Ptuj zaprli.

(Tatvina.) Peku in kramarju Janezu Murkovič-u v Mali vasi pri Sv. Marku so bile sredi julija pokradene: cigare, tobak, cigarete, zemlje in kruh, kar je 50 kron vredno bilo. Tat je vlomil okno, in tako prišel v prodajalnico, kjer so se te reči nahajale. Po preteku enega tedna so tata v osebi Alojza Mursič-a iz Male vasi zasledili, in sicer skoz to, ker je svojim tovarišem vedno v obilni meri podarjal tobak in cigarete. Tata je c. kr. žandarmeriji prišla in odgnala v zapor.

(K roparskem umoru v Razvanji.) O roparju, ki je, kakor smo zadnjič poročali, 84letno starko zavrtno umoril in jo potem oropal, še ni nobenega sledu. Žalibog, da je sum letel na njenega lastnega sina, katerega so zaprli. Dokazalo pa se je, da je bil njen sin Franc Predan čisto nedolžen, in so ga tudi kmali iz preiskovalnega zapora izpustili.

Kdor hoče 400 mark

garantirano mesečno lahko
in pošteno zaslužiti? Naj
pošlje naslov z znamko:
V. 21 Annoncen-Exped.
K. F. Wojtan, Leipzig-Lnd.

To oznanilo se v zadnjem »Slovenskem Gospodarju« bere. **Kmetje pazite se!** Neki pruski židof hoče vas goljufati! On bi se rad z vašimi težko zasluženimi groši mastil, in vam zato ničvredne »Bezugsscheine« mesto lozov dal. In ako vi potem tudi res loze dobite, so isti dvakrat predrago plačani. Take oznanila prinaša »Slovenski gospodar!« Kakor je Judež Škarjot Kristusa za 30 srebernikov prodal, tak proda »Gospodar« slovenskega kmeta za 30 krajcarjev.

Zapokanje namiznega sadja.

Namizno sadje se more, kar vsaki kmet ve, le z rokami obirati. Pri obiranju je razen drugih priprav treba posodo, v katero se sadje polaga, tudi z mehko podlago podložiti.

Jabolke in hruške, (posebno zimske vrste) se takoj po obiranju naravnost v shrambe spravijo, in ko po par dneh v shrambi ležijo, se morajo po velikosti in kakovosti (sorti) odbrati.

Kdor ima fino namizno sadje, to so za sedaj jabolke in hruške, naj jih zapoka v kište, ki tehtajo s kišto vred po 50 in 100 kil.

Najfinejše sadje brez napak se deli tako-le: Sadje, jabolke in hruške, posedno jabolke, ki tehtajo od teh čez 320 gramov, se imenuje prva vrsta »kabinet« In ravno tako tudi druga vrsta, ki tehtajo od 250 do 300 gramov.

Potem se deli fino sadje, ki mora biti tudi brez vseh napak v prvo vrsto »prima« in mora eden komad tehtati od 190 do 250 gramov, in druge vrste od 150 do 190 gramov.

Srednje vrste sadja, tako imenovani »ausšus«, mora en kos od 100 do 150, bolj slabo pa, imenovano »kripel« sme tudi manj kot 100 gramov tehtati. Samo ob sebi se razume, da morajo do tukaj imenovane vrste, samo žlahtne biti.

Vse sadje, pod vrsto »kabinet« spadajoče, se more posamezno v pavolo zaviti. Kište morajo biti močne in znotraj s papirjem preoblečene. Na dnú se dene kake 3 centimetre debela plast iz zrezanega papirja ali lesene volne (Holzwolle). Na to se položi papir in potem sadje. Zatem zopet papir, potem plast, in tako naprej. V pokrov na kišti se mora pet lukenj zvrtati.

Drugo najfinejše sadje pod vrsto »prima« se mora tudi posamezno in tudi na zgorajšni način zapokati, samo da tukaj se najprvo z belim židanim, in potem pa s tankim, a pisanim papirjem zavija.

Sadje v vrsto »ausšus« in »kripel« spadajoče, se pa poka v sode, ki smejo z blagom 150 do 200 kil vagati. Sod se mora znotraj s papirjem preobleči, in sadje kar prosto, a na lahko notri pokladati. Kadar je sod poln, se ga previdno stresa, tako da bi se ne bilo bati, da bi v njem med vožnjo ropotalo. Tudi sod mora na pokrovu pet lukenj imeti.

